

[Freddy Madsen.]

af de udtalelser, der er faldet her i dag, at vel er de ikke særlig velvillige, men fra alle sider erkender man, at der er alvorlige problemer.

Endelig for det tredje, og det er det vigtigste, ønsker vi nok engang at gøre opmærksom på den meget alvorlige situation, der har udviklet sig for de uddannelsessøgende. Netop på dette tidspunkt af året står tusinder uden midler og muligheder for at gennemføre deres studium på en rimelig måde. Situationen forværres af den vedvarende store arbejdsløshed, der gør mulighederne for at supplere indtægterne ved erhvervsarbejde i den kommende sommer yderst minimale. I en tid, hvor alle taler om at bekæmpe arbejdsløsheden, burde det vække til eftertanke, at mange unge tvinges ud i den. Som man vil se, er vort forslag på mange områder en tilbagevendende — og det er jo også konstateret — til den gamle lov fra 1970 med visse justeringer, der skulle tjene til at opfylde de løfter, der dengang blev givet af et enigt folketing om en fremtidig udbygning.

Som bekendt er det gået helt anderledes: ikke blot er der gnavet på støttens værdi i kraft af den almindelig indkomstudvikling i samfundet, men det er blevet suppleret af direkte nedskæringer. I en gennemgang af baggrunden for vort forslag i dagbladet Land og Folk for tirsdag den 6. ds. bliver det dokumenteret, hvordan udhulingen er skredet frem.

Det viser sig, at medens forbrugerpristallet for 1971 til 1975 steg fra 100 til 148, faldt indeks for uddannelsesstøtten i samme periode fra 100 til mellem 75 og 96, afhængig af støttegruppen. Det vil sige, at støtten skulle hæves med omkring 100 pct. alene for at opretholde den samme købekraft som i 1971. Men dertil kommer, at den samlede produktionsstigning i samme periode steg fra 100 til 125. Ud fra det mener vi, at det må være et minimumskrav at nå op på en uddannelsesstøtte på ca. 15.000 kr. pr. år. Det er disse beskedne forudsætninger, der ligger til grund for vort forslag, selv om vi peger på en videregående udbygning frem imod en egentlig dækning af de faktiske leveomkostninger.

Som det fremgår af § 1 og bemærkningerne til denne, foreslår vi, at uddannelsesstøtten skal omfatte alle elever og studeren-

de, der efter undervisningspligtens ophør gennemgår en offentligt anerkendt uddannelse, dvs. uddannelsessøgende fra ca. 16 år og opefter. Når vi lægger så stor vægt på at opnå, at også de helt unge uddannelsessøgende skal omfattes af uddannelsessystemet, hænger det sammen med, at det med vort forslags gennemførelse vil være muligt at sikre denne gruppe en virkelig mærkbar økonomisk støtte, det sidste set i modsætning til ungdomsydelser, der kun har formålet at forringe den aldersgruppes muligheder for at påbegynde en uddannelse.

Vort forslag tager også sigte på at hjælpe og inddrage den store restgruppe, som alle jo taler om det ulykkelige i vi har, på ca. 30 pct., der ingen uddannelse får.

Lad os straks slå fast, at enhver låneordning vil have en socialt diskriminerende virkning, men at denne virkning kan være større eller mindre, afhængig af låneordningens karakter. Unge fra ganske almindelige hjem viger tilbage først og fremmest fra at optage højt forrentede banklån, hvilket i dag er ensbetydende med, at de tvinges bort fra uddannelsessystemet. De statsgaranterede banklån bør derfor hurtigst muligt afvikles og erstattes af stipendier.

Vort forslag indeholder, at elever over 20 år og studerende skal søge 50 pct. af støtten som statslån, der er rentebegünstiget. På vej frem mod fuld stipendiestøtte anser vi det for forsvarligt, at der ydes rentebegünstigede statslån til den gruppe uddannelsessøgende, der befinder sig højest oppe i uddannelsessystemet, og hvoraf størstedelen er i gang med en erhvervskompetencegivende uddannelse. Grundelementet i vort forslag er dog stipendiestøtten.

Et andet vigtigt element er spørgsmålet om indtægtsgrænserne; man skal være opmærksom på, at det langtfra er alle uddannelsessøgende, der modtager maksimumsstøtten. Det skyldes de begrænsninger, som egen indtægt, ægtefælleindtægt og fremfor alt forældreindtægten giver. Forældreindtægtsgrænsen i indeværende støtteår er på mellem 37.000 kr. og 80.000 kr., og den omfatter alle uddannelsessøgende til det fyldte 23. år. De 18-22-årige har således primært som følge af de lave forældreindtægtsgrænser, der er for modtagelse af støtte i 1975-76, kun modtaget ca. 60 pct. af maksimumsstøtten, svarende til et beløb, der